

belang de bijzondere eigendom zijn bestaansgrond vindt: »cessante causa cessat effectus.»

Deze gedachtengang doet sterk vermoeden dat er inderdaad geen groot onderscheid is tusschen de billijkheid, rechtvaardigheid en ordinantiën Gods aan de eene zijde, en het algemeen belang aan den anderen kant.

Maar wat wordt er van de vrijheid, wanneer de schrijver consequent zijn begrip van Staatssouvereiniteit aldus toepast 1)? »Aangezien... de Staat, binnen den kring zijner machtsvolkomenheid de schepper van al het recht zijner onderdanen, om deze reden nooit het recht dier onderdanen kan krenken, is het inwendig staatsrecht in subjectieven zin, volmaakt onbegrensd en onbeperkt. De macht van den Staat is ook de grens van het recht van den Staat. Al wat de Staat wil, dat zij, binnen de grenzen zijner macht, is recht, al wat hij 'binnen die grenzen niet wil, dat zij, is onrecht'».

Ook wordt ons, wederom onder aanprijzing dezer leer als voor de vrijheid allerwenschelijkst, een voorbeeld van de verhouding van de private personen tegenover den absoluten Staat niet onthouden 2). Aangezien, zoo is de gedachtengang, de rechten van private personen onderling tegenover den Staat belangen zijn, geëerbiedigd zoolang ze niet in strijd zijn met het algemeen belang, erkent de Staat in het geval dat het Departement van Marine, als staatsmandataris, tegenover een scheepsbouwmeester een handeling heeft verricht, welke men privaatrechtelijk koop zoude noemen, slechts de belangen van dien scheepsbouwmeester, niet zijne rechten, want rechten tegenover den Staat te hebben zou strijden met het karakter van dezen. De bouwmeester is daarom wel rechtens tot levering tegenover den Staat verplicht, evenwel niet ex contractu, maar ex imperio 3),

1) bl. 31.

2) bl. 58 v.v.

3) Mr. Loeff laat ons in het duister omtrent de betrekking tusschen den Staat en den scheepsbouwmeester, die niet tegelijk staatsonderdaan is.